

YHTEENVETO SELVITYSTYÖN TULOKSISTA 4/19

Paikallinen ja alueellinen vaikuttamistyö Kehitysvammaisten Tukiliitto ry

SELVITYSTYÖ

Tukiliitossa ollaan kehittämässä yhdistyksille vaikuttamistyöhön annettavaa tukea. Tukea ja tukimalleja on tarkoitus kehittää yhdistysten tarpeiden ja toiveiden pohjalta, minkä vuoksi yhdistysten tekemästä vaikuttamistyöstä on laadittu selvitys.

Selvitystyön tavoitteena on kuvata yhdistysten tekemän vaikuttamistyön nykytilaa sekä tuottaa tietoa siitä, **minkälaista tukea yhdistykset tarvitsevat vaikuttamistyössä.** Selvitystyössä ollaan kiinnostuneita myös siitä, minkälaisia haasteita vaikuttamistyössä kohdataan.

Vaikuttamistyö on toimintaa, joka liittyy oikeuksien valvontaan, edunvalvontaan sekä palveluihin ja tulevaisuuteen vaikuttamiseen.

Selvitystyö on laadittu kevään 2019 aikana ja siihen on kuulunut seuraavat vaiheet:

- Kysely yhdistysten ja tukipiirien puheenjohtajille ja sihteereille (49 vastausta)
- Puhelinhaastattelut yhdistystoimijoille
- Työpajat kahden tukipiirin vuosikokouksen yhteydessä
- Työpaja liittohallituksen edustajille

Kehittämisehdotukset:

- Tukea tulisi suunnata ennakoivaan ja laaja-alaiseen vaikuttamiseen
- Tukimallien kehittämisessä tulisi hyödyntää verkon tarjoamia mahdollisuuksia, mikä mahdollistaisi yhdistystoimijoiden osallistumisen paikasta ja ajasta riippumatta
- Keskeistä on vaikuttamistyössä ja yhdistysten toiminnassa havaittujen hyvien käytänteiden levittäminen
- Yhdistysten ja Tukiliiton välistä yhteistyötä ja vuoropuhelua olisi hyvä lisätä

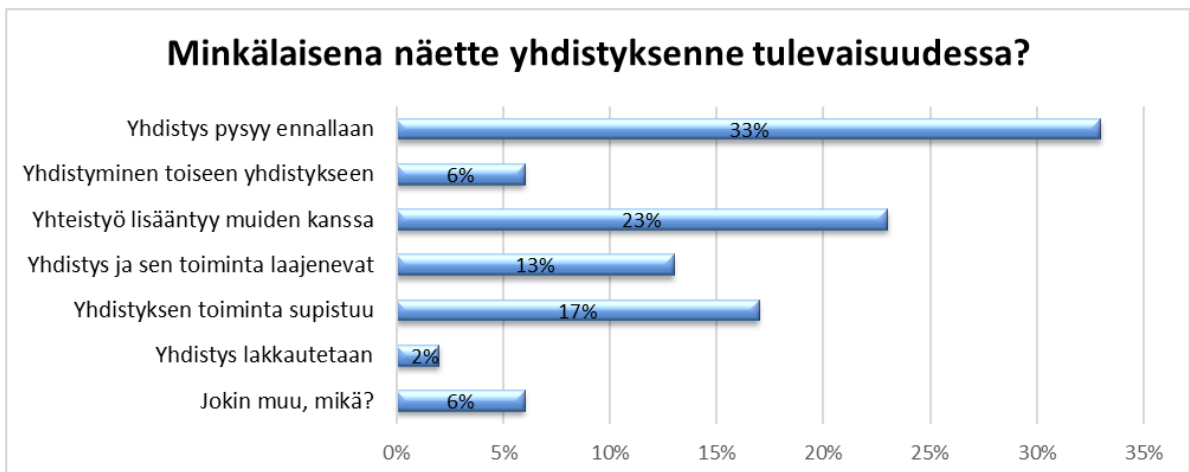
Suurin osa yhdistyksistä tekee vaikuttamistyötä, mutta vaikuttamistyön aktiivisuus ja laajuus vaihtelevat. Vaikuttamistyö nähdään pääosin ongelmakohtiin puuttumisena tai tulevaisuuden tarpeisiin vaikuttamisena. Myös näkyvillä olo ja virkistystoiminta mielletään vaikuttamiseksi. Yhdistykset pyrkivät vaikuttamaan palveluihin ja tukiin, asenteisiin sekä osallisuuden ja yhdenvertaisuuden toteutumiseen. Kunnan viranhaltijat ja päättäjät ovat tärkein vaikuttamisen kohde. Vaikuttamisessa hyödynnetään monipuolisesti sekä virallisia että epävirallisia keinoja. Vaikuttamistyöllä on saavutettu myös tuloksia, kuten parannuksia palveluiden laadussa ja määrässä. Suurimassa osassa yhdistyksiä myös kehitysvammaisilla henkilöillä on mahdollisuus olla mukana vaikuttamistyössä. Vaikuttamistyötä edistävästä tekijöistä keskeisiä ovat yhteistyö ja verkostot sekä vammaisneuvostossa toimiminen. Isoimpia haasteita aiheuttavat yhdistyksen aktiivitoimijoiden vähyyys sekä yhteistyöongelmat kunnan kanssa.

Kuvio 1. Yhdistysten tekemän vaikuttamistyön aktiivisuus

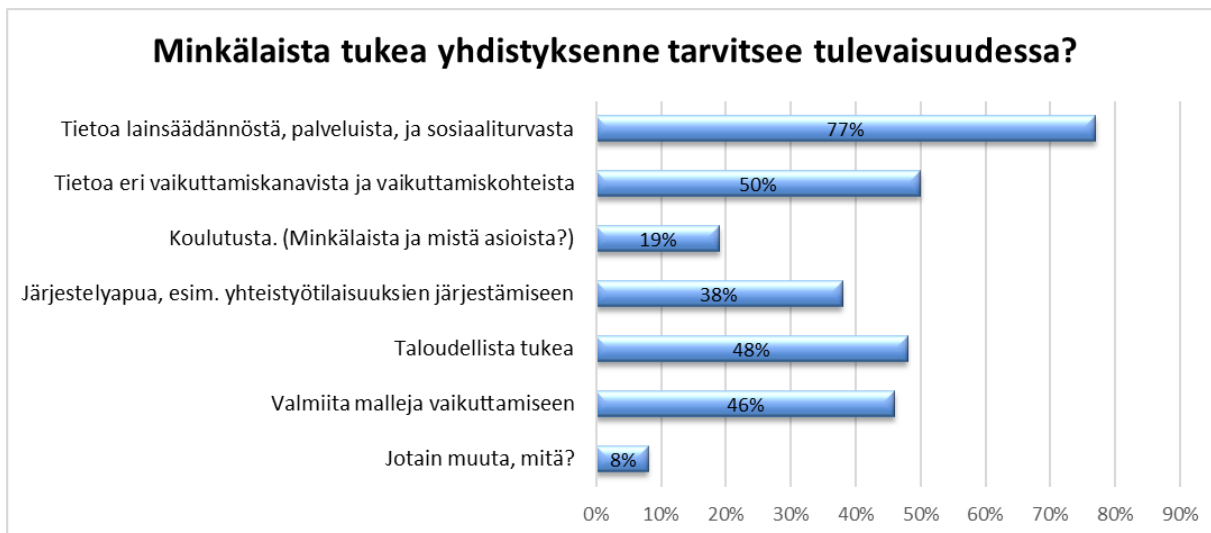
Selvitystyön perusteella voidaan todeta, että Tukiliittoon kuuluu paljon erilaisia yhdistyksiä, joiden nykytila sekä tulevaisuuden näkymät eroavat toisistaan. Osassa yhdistyksissä toiminta on vahvalla pohjalla ja tulevaisuus nähdään valoisana. Osalla taas on haasteita toiminnassa mm. jäsenmäärän vähäisyydestä ja toimijoiden ikääntymisestä johtuen, ja myös tulevaisuus nähdään haasteellisena. Kyselyn mukaan eroa on myös näkemyksissä toiminnan suhteen - aktiiviset yhdistykset näkevät vaikuttamistyön keskeisimmäksi tehtäväksi, kun taas vähän vaikuttamistyötä tekevät yhdistykset näkevät virkistystoiminnan oleelliseksi osaksi yhdistyksen toimintaa. Aineiston perusteella voidaan kuitenkin todeta, että suurimmalla osalla yhdistyksistä on tahtotila tehdä laajempaa vaikuttamistyötä kuin tällä hetkellä on mahdollista.

Kuvio 2. Yhdistysten tulevaisuuden näkymät kyselyn perusteella

Yhdistykset toivovat tukea suunnitelmalliseen ja laajaan vaikuttamiseen, mikä tarkoittaa varhaisessa vaiheessa vaikuttamista, myös muissa kuin sosiaali- ja terveydenhuoltoa koskevissa asioissa. Tukea kaivataan etenkin kuntavaikuttamiseen. Yhdistykset toivovat myös mahdollisuutta jakaa kokemuksia ja tietoa muiden yhdistysten kanssa. Lisäksi toiveena nousi esiin tuen antaminen verkossa. Selvitystyössä nousi esiin myös se, että yhdistykset tarvitsevat tukea muuhunkin kuin vain vaikuttamistyöhön. Tukea kaivataan muun muassa jäsenhankintaan, varainhankintaan ja viestintään sekä yhdistyksen ja sen toiminnan elävöittämiseen.

Kuvio 3. Yhdistysten tuen tarve tulevaisuudessa

Tukiliittoon kuuluu monenlaisia yhdistyksiä, jotka tekevät merkittävää työtä kehitysvammaisten henkilöiden ja heidän läheistensä elämänlaadun parantamiseksi. Monimutkaistuva toimintaympäristö sekä julkisen talouden haasteet lisäävät tarvetta yhdistysten tekemälle vaikuttamistyölle. Selvitystyön perusteella näyttää siltä, että vaikuttamistyössä on erilaisia haasteita, joihin yhdistykset kaipaavat tukea. Selvitystyön perusteella voidaan myös todeta, että pelkkä vaikuttamistyöhön annettava tuki ei ole riittävää vaan yhdistykset tarvitsevat tukea myös muun toiminnan kehittämiseen. Toisaalta osalla yhdistyksistä vaikuttaisi olevan niin suuria haasteita, että yhteistyön lisäämistä tai jopa yhdistymistä toiseen yhdistykseen voi olla tarpeellista harkita.

Kehittämisehdotukset:

- **Tukea proaktiiviseen ja laajaan vaikuttamiseen:** Tietoja ja konkreettista apua siihen, miten asioihin voidaan vaikuttaa suunnitelmallisesti varhaisessa vaiheessa.
- **Verkon mahdollisuuksien hyödyntäminen:** Verkkokoulutukset, webinaarit, materiaalipankki, asiantuntijoiden osallistuminen yhdistysten tilaisuuksiin verkon välityksellä.
- **Hyvien käytänteiden levittäminen:** Tiedon jakaminen yhdistysten välillä onnistumisista ja hyvistä keinoista
- **Tukiliiton ja yhdistysten välisen yhteistyön vahvistaminen:** Paikallisten ja alueellisten tarpeiden huomioiminen Tukiliiton toiminnassa. Aktiivinen tiedottaminen Tukiliiton tarjoamista palveluista ja tukimuodoista.

Laatija: Nanna Nieminen

Lisätietoja osoitteesta: <https://www.tukiliitto.fi/tukiliitto-ja-yhdistykset/paikallinen-ja-alueellinen-vaikuttaminen/>

